

บันทึก

เรื่อง เวลาราชการของพระครูพยุหรัศ

๑. กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งมาโดยหนังสือที่ ฎ.๒๕๕๕/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๒ ว่า กระทรวงธรรมการขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับการคำนวณบำนาญให้พระครูพยุหรัศ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (อนุกรรมการร่างกฎหมายชุดที่ ๑) มีความเห็นดังต่อไปนี้

๒. พระครูพยุหรัศเข้ารับราชการเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๐ ได้รับเงินเดือนในเงินรายได้กรมศึกษาธิการถึงสิ้นเดือนตุลาคม ๒๕๕๐ ต่อมาได้รับเงินเดือนประจำในงบประมาณแผ่นดินตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ถึงสิ้นเดือนมีนาคม ๒๕๕๑ ครั้น (วันที่ ๑) เมษายน ๒๕๕๑ ได้รับเงินเดือนในเงินรายได้กรมศึกษาธิการอีก

ภายหลังพระครูพยุหรัศได้ไปศึกษาวิชาเพิ่มเติม ณ ประเทศอังกฤษ และได้อยู่ที่นั่นตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๖

๓. พระครูพยุหรัศกลับเข้ามารับราชการในประเทศไทยและได้ไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศอีกครั้งที่สอง ตั้งแต่วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ โดยทุนของรอกกีเฟลเลอร์มูลนิธิ และได้รับเงินเดือนถึง

๔. เมื่อกระทรวงธรรมการสั่งให้พระครูพยุหรัศออกจากราชการเพื่อรับบำนาญเหตุรับราชการนานตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ.๒๕๖๔ ในวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๑ นั้น พระครูพยุหรัศเป็นอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมวัดเทพศิรินทร์

กระทรวงการคลังได้สั่งจ่ายบำนาญให้พระครูพยุหรัศเป็นเงินปีละ ๓,๓๖๐ บาท หรือเดือนละ ๒๘๐ บาท ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ในการสั่งจ่ายบำนาญนี้ กระทรวงการคลัง

ก) นับเวลาตอนที่พระครูพยุหรัศไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศครั้งแรกเป็นเวลาราชการ

ข) นับเวลาตอนที่พระครูพยุหรัศไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศครั้งที่สองเป็นเวลาราชการเพียงครั้งหนึ่ง

๕. ในชั้นแรกกระทรวงธรรมการและกระทรวงการคลังไม่ตกลงกันในเรื่องวิธีนับเวลาตอนที่พระครูพยุหรัศไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศครั้งที่สอง

กระทรวงการคลังเห็นว่า ในระหว่างที่พระครูพยุหรัศไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศครั้งที่สองโดยทุนของรอกกีเฟลเลอร์มูลนิธิ นั้น พระครูพยุหรัศได้รับเงินเดือนถึงจึงต้องบังคับตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ.๒๕๖๔ มาตรา ๑๖

(ข) ซึ่งบัญญัติว่า “เวลา...ลาซึ่งรัฐบาลได้รับเงินเดือนถึง ให้นำเสนอถึงเวลาอยู่รับราชการ”

กระทรวงธรรมการเห็นตรงกันข้ามว่า จะบังคับตามมาตรา ๑๖ (ข) ไม่ได้ ต้องบังคับตามมาตรา ๑๖ (จ) แห่งพระราชบัญญัติที่กล่าวมาแล้ว เพราะการที่พระดรณพยุหรัักษ์ไปศึกษา ณ ต่างประเทศในครั้งนั้น พระดรณพยุหรัักษ์มิได้ลาไปเองโดยความสมัครใจ กระทรวงธรรมการเป็นผู้คัดเลือกให้ไป

คณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีความเห็นในเรื่องนี้ไว้ว่า มาตรา ๑๙ (จ) นั้นพึงตีความว่าสำหรับผู้ซึ่งไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ ไม่ว่าจะไปโดยทุนของผู้ใด “ถ้ารัฐบาลสั่งอนุญาตให้ไปศึกษาวิชาการในต่างประเทศ ให้นำเสนอเต็มเวลาอยู่รับราชการ” เพราะฉะนั้นจึงเป็นอันว่า เวลาตอนที่พระดรณพยุหรัักษ์ไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศครั้งที่สองนั้น ต้องนำเสนอเต็มเวลาอยู่รับราชการ (หนังสือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ ที่ ธ.๕๕๐๐๕/๒๔๘๑ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๔๘๑)

๖. แต่แล้วได้เกิดมีข้อไม่ตกลงกันขึ้นอีก เนื่องด้วยกระทรวงการคลังเห็นว่าโดยที่ก่อนไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศในครั้งแรก พระดรณพยุหรัักษ์หาได้รับเงินเดือนในงบประมาณแผ่นดินครบหนึ่งปีบริบูรณ์ตามความในมาตรา ๑๖ (จ) ไม่ ฉะนั้นจึงนับเวลาตอนที่ไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศในครั้งนั้นเพื่อคำนวณบำนาญให้ไม่ได้ เพราะจะเป็นการขัดต่อมาตรา ๑๖ (จ) ดังกล่าวมาแล้ว

กระทรวงการคลังอาศัยบทบัญญัติตอนแรกแห่งมาตรา ๑๖ (จ) ซึ่งมีความว่า “ข้าราชการที่มีตำแหน่งอัตราเงินเดือนประจำในงบประมาณแผ่นดิน รับราชการอยู่แล้วอย่างน้อยหนึ่งปีบริบูรณ์” ถ้ารัฐบาลสั่งอนุญาตให้ไปศึกษาวิชาการในต่างประเทศ ให้นำเสนอเต็มเวลาอยู่รับราชการ” ตามข้อเท็จจริงดังกล่าวมาในข้อ ๒ แห่งบันทึกนี้ ปรากฏว่าก่อนไปศึกษาวิชา ณ ประเทศอังกฤษ พระดรณพยุหรัักษ์ได้รับเงินเดือนในงบประมาณแผ่นดินเพียง ๕ เดือนเท่านั้น จึงเป็นอันว่าพระดรณพยุหรัักษ์หาได้รับเงินเดือนในงบประมาณแผ่นดินครบหนึ่งปีบริบูรณ์ตามความในมาตรา ๑๖ (จ) ไม่ และเวลาราชการของพระดรณพยุหรัักษ์ได้คำนวณเกินไป กล่าวคือ การคำนวณบำนาญให้พระดรณพยุหรัักษ์ในครั้งแรกได้คำนวณเกินไปเดือนละ ๓๐ บาท เงินบำนาญที่คำนวณเกินไปนี้ ต่อไปจะต้องหักออก ส่วนที่ได้เบิกเกินไปแล้วนั้น จะต้องส่งคืน

๗. ข้อที่กระทรวงธรรมการและกระทรวงการคลังไม่ตกลงกันในชั้นหลังนี้เป็นปัญหาที่ส่งมาให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา

๘. ในที่นี้ขอเสนอให้ระลึกว่า คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องคล้ายคลึงกับเรื่องนี้ไว้ว่า ข้าราชการพลเรือนมีสิทธิได้รับบำเหน็จหรือบำนาญแม้ถึงว่าในระหว่างที่รับราชการอยู่ ข้าราชการพลเรือนนั้น ๆ จะมีได้รับเงินเดือนประจำในงบประมาณแผ่นดินตลอดมาก็ดี แต่ทว่าขณะออกจากราชการ ข้าราชการพลเรือนนั้น ๆ ต้องได้รับเงินเดือนประจำในงบประมาณแผ่นดิน (ดูเรื่องการตีความในพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ.๒๔๗๘ (มาตรา ๕) และพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๔๗๑ (มาตรา ๓) ในกรณีนายสนั่น ลิมฮกหลี่เมื่อเดือนกันยายน ๒๔๘๒)

๙. แต่กรณีพระดรณพยุหรัักษ์นี้ มีลักษณะต่างกัน คือ มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องไป

ศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศป็นอยู่ด้วย ตามบทบัญญัติในมาตรา ๑๖ (จ) แห่งพระราชบัญญัติ
 บำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ.๒๔๗๔ พึ่งนับเวลาตอนที่ข้าราชการผู้นี้ไปศึกษาวิชา
 ณ ต่างประเทศเป็นเวลาราชการได้ แต่มีเงื่อนไขว่า ก่อนไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ ต้องได้รับ
 เงินเดือนในงบประมาณแผ่นดินมาแล้วอย่างน้อยหนึ่งปีบริบูรณ์

๑๐. กรรมการร่างกฎหมายถือว่า บทบัญญัติดังกล่าวมาแล้ว (มาตรา ๑๖ (จ))
 เป็นบทบัญญัติให้เอกสิทธิ์ และเอกสิทธิ์นี้จะขยายออกไปให้เกินขอบเขตแห่งบทบัญญัตินั้นไม่ได้

๑๑. กรรมการร่างกฎหมายเห็นว่า เวลาราชการของพระครูพยุหรัักษ์ก่อนกลับ
 จากศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศครั้งแรก ต้องนับต่างกัันดังต่อไปนี้

ก) เวลา ก่อนที่พระครูพยุหรัักษ์ไปศึกษาวิชา ณ ประเทศอังกฤษในเดือน
 พฤษภาคม ๒๔๕๑ นั้น ต้องนับเสมอเต็มเวลาอยู่รับราชการตามหลักเกณฑ์ที่กล่าวมาแล้วในข้อ ๘
 ข้างต้น และต้องนับต่อกับเวลาราชการตอนหลัง

ข) เวลาตอนที่ไปศึกษาวิชา ณ ประเทศอังกฤษตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤษภาคม
 ๒๔๕๑ ถึงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๔๕๖ นั้น ว่าโดยเจียบขาด จะนับเป็นเวลาราชการเพื่อคำนวณ
 บำนาญให้ไม่ได้

(ลงชื่อ) เดือน บุญนาค

(นายเดือน บุญนาค)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๔๔๒